

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
سازمان روادار کار

اصول آتش نشانی و پیشگیری از حریق در کارگاه ها (ویریه بازرسان کلاس دولتی ایمنی)

تهیه شده در مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و
بهداشت کار با همکاری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

مؤلف و گردآورنده: رضا غلام نیا

مرکز تحقیقات و تعلیمات
حفاظت فنی و بهداشت کار
چاپ اول
۱۴۰۰

سرشناسه: غلام نیا، رضا، ۱۳۵۳-

عنوان و نام پدیدآور: اصول آتش نشانی و پیشگیری از حریق در کارگاه ها (ویژه بازرسان کار و مسئولین ایمنی) / مؤلف و گردآورنده رضا غلام نیا؛ تهیه شده در مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار با همکاری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی؛ برای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، معاونت روابط کار، مشخصات نشر: تهران: مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۱۷۲ ص.: مصور (ونکی)، جدول. ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۰۳-۳۱-۷: شابک وضعیت فهرست نویسی فیبا یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۷۲.

موضوع: آتش سوژی -- پیشگیری Fire prevention آتش سوژی -- پیشگیری -- وسایل و تجهیزات
Fire protection -- Equipment and supplies آتش سوژی -- پیش بینی های ایمنی
Industrial engineering کارگاه ها -- پیش بینی های ایمنی Workshops -- Safety measures ایمنی صنعتی
Safety شناسه افزوده: مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی Shahid Beheshti University of Medical sciences & Health
Services افزوده شناسه افزوده: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، معاونت روابط کار
رده بندی کنگره: TH۹۲۴۱
رده بندی دیویی: ۶۲۸/۹۲۲
شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۷۶۳۴۹
اطلاعات رگورد کتابشناسی: فیبا

اصول آتش نشانی و پیشگیری از حریق در کارگاه ها (ویژه بازرسان کار و مسئولین ایمنی)

تهیه شده: مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار با همکاری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

مؤلف و گردآورنده: رضا غلام نیا

ناشر: مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار

نوبت چاپ: اول / پاییز ۱۴۰۰

قیمت: رایگان

شمارگان: ۵۰ نسخه

ISBN-978-600-6203-31-7

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۰۳-۳۱-۷

مرکز تحقیقات و تعلیمات
حفاظت فنی و بهداشت کار

مرکز پخش: تهران، بزرگراه آیت الله سعیدی، چهارراه یافت آباد
بلوار معلم، نرسیده به میدان معلم کد پستی: ۱۳۷۱۶۱۳۵۱

کلیه حقوق مادی و معنوی برای این مرکز محفوظ است
و هرگونه سوء استفاده و فروش به غیر پیگرد قانونی دارد.

● سخنی با خوانندگان

ارتقای فرهنگ ایمنی کار، همواره به عنوان مهمترین راهبرد پیش گیری حوادث ناشی از کار شناخته شده است و امروزه فرهنگ ایمنی کار به عنوان مهارت های شغلی افراد تلقی می گردد و نقشی بی بدیل در کاهش هزینه های مستقیم و غیر مستقیم ناشی از حوادث و بیماری های شغلی ایفاء می نماید. طبق نظر دفتر بین المللی کار، مهمترین اصل در پیشرفت یکپارچه اصول ایمنی و بازتاب آن در محیط کار، توجه به جنبه های فرهنگی و اجتماعی با دید زیست افزاری است که این امر ضمن تحقق شعار "انسان سالم محور توسعه پایدار"، موجب ارتقای بهره وری و بهبود نظام های اقتصادی در کشورها محسوب می گردد. در همین راستا، بهره مندی از محصولات و محتوای فرهنگی و آموزشی تخصصی یکپارچه و استاندارد ایمنی، یکی از کاربردی ترین و موثرترین ابزار در امر یادگیری، آموزش و ترویج در مقوله حفاظت فنی و ایمنی کار می باشد که ضمن تحقق آموزش های کاربردی و هدفمند، نهایتاً به ایجاد کار شایسته منجر می گردد.

بر همین اساس معاونت روابط کار، پس از سالیان متمادی، با اتخاذ سیاست های نوین و به روز آموزشی؛ از طریق مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت کار و به واسطه کارشناسان مجرب آن مرکز و با بهره مندی از دانش تخصصی اساتید دانشگاهی و متخصصین مراکز علمی و پژوهشی کشور و با حمایت های بی دریغ جناب آقای دکتر عبد الملکی وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اقدام به تهیه و تدوین محتوای آموزشی یکپارچه، استاندارد و منطبق با نیازسنجی های آموزشی؛ همچنین دستورالعمل های فنی در زمینه حفاظت فنی و ایمنی نموده است. امید است نتایج و ثمرات این مکتوب که با بهره گیری از جدیدترین متون علمی داخلی و بین المللی و متناسب با نیاز علوم و فناوری های پیشرفته روز تدوین گردیده است، بتواند در ارتقای سطح دانش ایمنی و آگاهی جامعه کار و تولید کشور موثر واقع گردد.

علی حسین رعیتی فرد

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

فهرست

شماره صفحه

عنوان

۱۱	فصل اول
۱۱	مقدمه‌ای بر اهمیت آتش‌سوزی و آمار حوادث در ایران و دنیا
۱۳	۱-۱ حریق و اهمیت آن
۱۳	مقدمه‌ای بر اهمیت آتش‌سوزی و آمار حوادث در ایران و دنیا
۱۴	۱-۲ حوادث مهم حریق در ایران
۲۲	۱-۳ برخی موارد کلی درباره حریق و آتش‌سوزی
۲۵	فصل دوم
۲۵	تعاریف و اصطلاحات کلیدی در حریق
۲۷	تعاریف و اصطلاحات کلیدی در حریق
۳۱	فصل سوم
۳۳	۳-۱ حریق / آتش
۳۳	فرآیند شکل‌گیری آتش
۳۵	۳-۲ مراحل احتراق
۳۵	۳-۳ احتراق کامل و ناقص
۳۷	فصل چهارم
۳۷	طبقه‌بندی آتش و روش‌های کنترل و اطفای آن
۳۹	۴-۱ طبقه‌بندی آتش‌سوزی‌ها از دیدگاه نوع مواد سوختنی
۴۳	۴-۲ طبقه‌بندی آتش‌سوزی‌ها در ایران
۴۴	۴-۳ روش‌های اطفاء یا خاموش کردن آتش
۴۵	۴-۴ پیش‌گیری و ارتقای سطح ایمنی حریق
۵۱	فصل پنجم
۵۱	مقدمه‌ای بر خاموش‌کننده و اهمیت به کارگیری آن‌ها
۵۳	۵-۱ تعاریف کاربردی مرتبط با خاموش‌کننده
۵۳	مقدمه‌ای بر خاموش‌کننده و اهمیت به کارگیری آن‌ها